

STANDARDY KURSÓW DRUŻYNOWYCH W ZHP

Standardy zawierają obowiązkowe treści, które muszą się pojawić podczas przygotowania drużynowego do funkcji. Miernikiem ich realizacji są określone w standardzie zamierzenia.

Założenia wstępne uczestnictwa w kursie drużynowych:

- ukończone 15 lat
- doświadczenie harcerskie: co najmniej otwarta próba na stopień samarytanki/ćwika (w przypadku osób dorosłych kadra kursu określa szczegółowe warunki uzupełnienia wiedzy i umiejętności harcerskich)
- podstawowa wiedza i umiejętności z zakresu pierwszej pomocy.

Warunkami ukończenia kursu są:

- posiadanie wiedzy i umiejętności wynikających z zamierzeń kursu
- stopień dojrzałości i postawa – niezbędne do prowadzenia drużyny
- ukończenie 16 lat.

Oceny dokonuje komenda kursu i na tej podstawie przyznaje dyplom ukończenia kursu. Komenda kursu może określić dodatkowe warunki uzyskania dyplomu. Dyplom ukończenia kursu jest potwierdzeniem kwalifikacji do prowadzenia drużyny. Kwalifikacje te zostały określone w instrukcjach: gromady zuchowej oraz drużyny harcerskiej, starszoharcerskiej, wędrowniczej i wielopoziomowej.

Ukończenie kursu potwierdza w rozkazie komendant hufca.

Osoby, które nie spełniły warunków ukończenia kursu, otrzymują potwierdzenie uczestnictwa w kursie.

W załączniku znajdują się obowiązkowe elementy, które muszą znaleźć się na dyplomie ukończenia kursu oraz na potwierdzeniu uczestnictwa.

Wstęp

Funkcja drużynowego jest kluczowa w organizacji. Od niego zależy jakość harcerskiego wychowania, skuteczność stosowania metody harcerskiej czy wreszcie zadowolenie samych zuchów i harcerzy z warunków stwarzanych im do rozwoju. Od niego też zależy opinia rodziców zuchów i harcerzy czy dyrektora szkoły o naszej organizacji. Każdy drużynowy powinien zostać przygotowany do pełnienia funkcji. Przygotowując drużynowego – bierzemy odpowiedzialność za dzieci i młodzież, wizerunek organizacji i ciężar wartości, które uznaliśmy za najważniejsze.

Przez standardy szkolenia drużynowych realizowanych jest kilka celów. Po pierwsze: mają za zadanie zagwarantować rzetelne przygotowanie drużynowego do pełnienia funkcji. Po drugie: ujednolicają podstawy przygotowania do funkcji, a tym samym stwarzają kadrze warunki do dalszej pracy. Kiedy już bowiem wiadomo jaką wiedzę i umiejętności posiada drużynowy – skuteczniej można go wspierać podczas pełnienia funkcji. Łatwiej pracować z nim nad jego dalszym rozwojem. Można także wziąć pełną odpowiedzialność za powierzane mu dzieci i młodzież.

Za realizację treści kursów, zgodną ze standardami, odpowiada komenda (komendant) kursu, a bezpośrednio – zespół kadry kształcącej. Należy jednak pamiętać, że o pełnieniu funkcji przez drużynowego decyduje zawsze komenda hufca, a mianowania dokonuje w rozkazie komendant hufca.

Na podstawie dyplomu ukończenia kursu, komenda hufca może przyznać drużynowemu patent drużynowego danego pionu.

Jak korzystać ze standardów?

Standardy zawierają obowiązkowe treści, które muszą się pojawić podczas przygotowania drużynowego do funkcji. W celu uniknięcia wątpliwości, zostały rozpisane zamierzenia, które należy zrealizować. Treści mogą być łączone – w zależności od koncepcji zajęć i czasu, którym dysponujemy (czyt. „a więc nie muszą to być konkretne zajęcia, realizowane w ramach kursu”). Jednak w każdym wariantcie – miernikiem ich realizacji pozostają określone w standardzie zamierzenia. Warto pamiętać, że zamierzenia są realizowane przez cały czas trwania kursu, w każdej chwili – przez przykład osobisty wpływamy przecież na postawę przyszłych drużynowych.

Przy poszczególnych treściach i zamierzeniach został określony sugerowany czas zajęć, który powinien gwarantować realizację zamierzeń.

Standardy w części ogólnej – są to wspólne zajęcia dla drużynowych wszystkich pionów metodycznych. Części szczegółowe są przeznaczone dla drużynowych danej grupy wiekowej. Każdy drużynowy powinien zostać przeszkolony zarówno w ramach standardów części ogólnej, jak i metodyki grupy lub grup metodycznych, z którymi pracuje. Drużynowy, który ukończył kurs wg omawianego standardu, po przejściu dodatkowego przeszkolenia z zakresu innej metodyki – może także uzyskać prawo do prowadzenia drużyny danej grupy metodycznej.

Podstawowe przygotowanie do funkcji drużynowego, które gwarantuje sama realizacja standardu, można oczywiście **uzupełniać** o inne treści – w zależności od potrzeb i możliwości środowiska.

Szkolenie drużynowego warto wesprzeć lekturami do samodzielnego doskonalenia.

Ważne jest, że realizacja standardu to nie tylko przekazanie wiedzy. Doskonalenie umiejętności i kształtowanie postaw wymaga całej sfery duchowego przeżycia – obrzędowości, przygody czy puszczactwa. Całość kursu z założenia jest prowadzona metodą harcerską. Jak powiedział bowiem hm. Stefan Mirowski „Kursu instruktorskiego nie można odbyć. Kurs trzeba przeżyć”.

Załączniki do materiału:

- załącznik 1 – obowiązkowe elementy, które muszą znaleźć się na dyplomie ukończenia kursu oraz na potwierdzeniu uczestnictwa
- załącznik 2 – dokumenty i przepisy prawne

Załączniki do opracowania przez kadrę kursu:

- załącznik – wykaz lektur (np. Robert Baden-Powell – *Skauting dla chłopców*, Stefan Mirowski – *Styl życia*)
- załącznik – wykaz instytucji lub stron www, gdzie można znaleźć informacje lub pomoc dotyczącą profilaktyki i rozwiązywania problemów wychowawczych w drużynie.

załącznik 1

STANDARDY KURSÓW DRUŻYNOWYCH

Obowiązkowe elementy, które muszą znaleźć się na dyplomie ukończenia kursu oraz na potwierdzeniu uczestnictwa

Dyplom ukończenia kursu:

- kto przyznaje
- kto prowadzi (nr i rodzaj OKK)
- nr rozkazu (czyj rozkaz)
- treści i liczba godzin

Potwierdzenia uczestnictwa w kursie drużynowych:

„Druh/druhna uczestniczył w kursie drużynowych w terminie... prowadzonym przez /nazwa hufca/ w zajęciach... /treści, liczba godzin/. Podpis komendanta kursu / nr i rodzaj OKK /”

załącznik 2

**STANDARDY KURSÓW DRUŻYNOWYCH
WYKAZ AKTÓW PRAWA WEWNĘTRZNEGO**

1. Statut ZHP
2. „Zasady musztry i ceremoniału harcerskiego”
3. „Regulamin mundurów zuchów, harcerek, harcerzy, instruktorek i instruktorów ZHP”
4. „Zasady przyjmowania nazw, imion i sztandarów jednostek organizacyjnych ZHP”
5. „Regulamin odznak i oznak zuchowych, harcerskich i instruktorskich ZHP”
6. Opis metodyk poszczególnych grup – Uchwała nr 24/XXXII Rady Naczelnej ZHP z dnia 1 marca 2003 r.
7. Uchwała nr 40/XXXII Rady Naczelnej ZHP z dnia 15 czerwca 2003 r. w sprawie przyjęcia instrumentu metodycznego – stopnie harcerskie
8. „Podstawowy zestaw programów sprawności zuchowych zdobywanych indywidualnie”
9. Uchwała nr 39/XXXII Rady Naczelnej ZHP z dnia 15 czerwca 2003 r. w sprawie wprowadzenia projektu jako instrumentu metodycznego
10. „Program znaków służb”
11. „Podstawowy zestaw sprawności harcerskich”
12. „System stopni instruktorskich”
13. „Instrukcja sanitarna dla obozów organizowanych pod namiotami”
14. „Instrukcja organizacyjna Harcerskiej Akcji Letniej i Zimowej”
15. „Instrukcja finansowa Akcji Letniej i Zimowej”
16. „Instrukcja gromady zuchowej”
17. „Instrukcja drużyny harcerskiej, starszoharcerskiej, wędrowniczej i wielopoziomowej”
18. „Instrukcja kręgu instruktorskiego”
19. „Instrukcja działania szczepu”
20. „Instrukcja działania związku drużyn”
21. „Zasady tworzenia i działania hufca”
22. „Kryteria harcerskiej drużyny specjalnościowej”.

**STANDARDY KURSÓW DRUŻYNOWYCH
WYKAZ AKTÓW PRAWA PAŃSTWOWEGO
(zestaw pomocniczy)**

1. Ustawa Prawo o stowarzyszeniach z dnia 7.04.1989
2. Ustawa Prawo o ruchu drogowym z dnia 20.06.1997 – rozdział 2, Ruch pieszy
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21.01.1997 w sprawie warunków, jakie muszą spełniać organizatorzy wypoczynku dla dzieci i młodzieży szkolnej, a także zasad jego organizowania i nadzorowania
4. Rozporządzenie Rady Ministrów dnia 06.05.1997 w sprawie określenia warunków bezpieczeństwa osób przebywających w górach, pływających, kąpiących się i uprawiających sporty wodne
5. Konwencja Praw Dziecka

6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31.12.2002 w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach – rozdział 4, Wypadki osób pozostających pod opieką szkoły i placówki
7. Kodeks karny – odpowiedzialność karna:
 - a. art. 155, art. 156, art. 157, art. 160, art. 162, art. 163 (przestępstwa przeciwko zdrowiu i życiu)
 - b. art. 217 § 1 (przestępstwa przeciwko czci i nietykalności cielesnej)
 - c. art. 284, art. 278 (przestępstwa przeciwko mieniu)
8. Kodeks cywilny – odpowiedzialność cywilna:
 - a. art. 415, art. 422, art. 426, art. 427, art. 441 (czyny niedozwolone)

OGÓLNE PRZYGOTOWANIE DO FUNKCJI DRUŻYNOWEGO

część wspólna dla wszystkich drużynowych

Lp.	Treści	Zamierzenia	sugerowana liczba godzin	
		<i>Po kursie drużynowy będzie:</i>		
1.	Podstawy wychowawcze	- „Deklaracja ideowa ZHP”	- znał „Deklarację ideową ZHP”	5
		- Cele, rola, misja ZHP, znaczenie harcerstwa w społeczeństwie (dla rodziny, szkoły, najbliższego środowiska, miasta...), rola tradycji w systemie wychowawczym w ZHP - Przynależność do skautingu	- znał cele działania ZHP i skautingu, umiał przekładać je na działanie gromady/drużyny - miał świadomość kształtowania swoją postawą wizerunku ZHP - potrafił wykorzystać historię i tradycję harcerską do pracy z drużyną	
2.	Wiedza o ZHP	- Statut ZHP – struktura organizacji i miejsce w niej drużynowego i drużyny oraz prawa i obowiązki instruktora	- potrafił korzystać ze Statutu ZHP - wiedział, jaka jest rola instruktora w organizacji	1
		- Podstawowe regulaminy – dotyczące mundurów, odznak i oznak, musztry i ceremoniału harcerskiego	- znał podstawowe przepisy wynikające z regulaminów „mundurowych” - potrafi stosować zasady musztry i ceremoniału harcerskiego w pracy drużyny	2
		- Ruch skautowy na świecie, podstawowe informacje o WOSM i WAGGGS	- miał świadomość przynależności harcerstwa do ruchu skautowego - miał podstawową wiedzę na temat organizacji skautowych, do których należy ZHP	1
		- Prawa i obowiązki drużynowego	- potrafił określić miejsce drużyny w strukturze hufca - znał swoje obowiązki i prawa jako drużynowego w hufcu	1
3.	Metoda harcerska – sposób wychowania	- Rozwój psychofizyczny	- wiedział jakie płaszczyzny rozwoju (wg Statutu ZHP) i w jaki sposób obejmuje swym oddziaływaniem ZHP - znał rozwój psychofizyczny, potrafił pokazać jak przekłada się on na pracę metodą harcerską na poszczególnych etapach	3

			tego rozwoju	
		- Ciąg wychowawczy	- umiał w działaniu gromady/drużyny zaplanować działania wspierające ciąg wychowawczy (zadania w stopniach, współpraca z gromadą, drużyną itp.) - potrafił zaplanować stwarzanie zachom i harcerzom możliwości rozwoju w kolejnych drużynach	1,5
		- Elementy i cechy metody - Metoda jako nadrzędna dla metodyk - Metodyki grup wiekowych	- znał elementy i cechy metody harcerskiej - umiał dostosować działania gromady/drużyny do rozwoju jej członków - umiał wskazać, w jaki sposób metoda harcerska wpływa na kształt poszczególnych metodyk - znał główne założenia poszczególnych metodyk - potrafił określić znaczenie poszczególnych instrumentów metodycznych w rozwoju	6
		- System nagród i kar w gromadzie i drużynie	- umiał oddziaływać pozytywnie na zachy i harcerzy - potrafił motywować swoich podopiecznych do dalszej pracy - rozumiał wychowawcze znaczenie nagród i kar	1
4.	Instruktor - drużynowy	- Rola osobistego przykładu instruktora	- rozumiał znaczenie instruktora jako wychowawcy posługującego się metodą wychowawczą - wiedział, na czym polega przykład instruktora w skutecznym stosowaniu metody - rozumiał potrzebę dalszego kształcenia się - rozumiał treść Zobowiązania Instruktorskiego	3,5
		- Drużynowy jako wychowawca i opiekun	- umiał określić wzór osobowy drużynowego harcerskiego (instruktora ZHP) - potrafił określić, na czym polega rola i postawa drużynowego <ul style="list-style-type: none"> ▪ jako opiekuna ▪ jako wychowawcy 	4

			<ul style="list-style-type: none"> - potrafił rozpoznawać problemy wychowawcze w gromadzie i drużynie oraz reagować na nie - potrafił określić słabe i mocne strony własnego charakteru w kontekście „bycia drużynowym” i potrafił wyznaczyć zadania do pracy nad słabościami 	
		<ul style="list-style-type: none"> - Praca z przybocznymi - Rola drużynowego jako przykładu osobistego - Pozyskiwanie przybocznego - Obrzęd przekazania funkcji drużynowego 	<ul style="list-style-type: none"> - umiał współpracować z przybocznymi - umiał delegować zadania i wiązać z nimi odpowiednie kompetencje - rozumiał znaczenie konieczności przygotowania następcy 	2
		<ul style="list-style-type: none"> - Przejmowanie drużyny 	<ul style="list-style-type: none"> - potrafił kierować drużyną przejętą od poprzednika 	1
		<ul style="list-style-type: none"> - Planowanie własnego rozwoju - Stopnie instruktorskie, stopnie harcerskie, uprawnienia i odznaki - Godzenie różnych ról społecznych i określanie ich ważności 	<ul style="list-style-type: none"> - potrafił wyznaczyć sobie cele życiowe - umiał zaplanować swój rozwój w oparciu o poszczególne instrumenty 	4
5.	Podstawy planowania pracy	<ul style="list-style-type: none"> - Charakterystyka drużyny, planowanie krótko- i długoterminowe 	<ul style="list-style-type: none"> - rozumiał potrzebę planowania - znał zasady planowania (analiza sytuacji z uwzględnieniem potrzeb, definiowanie celów, budowanie zadań, zasady organizacji czasu, ocena) - potrafił wyznaczyć cele i zamierzenia oraz na ich podstawie zaplanować pracę - potrafił uwzględnić rozwój liczebny drużyny w procesie planowania długoterminowego 	5
6.	Umiejętności interpersonalne	<ul style="list-style-type: none"> - Komunikacja 	<ul style="list-style-type: none"> - znał czynniki wpływające na proces komunikowania się - wiedział, jak ćwiczyć umiejętność komunikowania się 	2,5
		<ul style="list-style-type: none"> - Asertywność 	<ul style="list-style-type: none"> - rozróżniał asertywne zachowania - potrafił określić sytuacje, w których drużynowy powinien 	1,5

			zachować się asertywnie	
		<ul style="list-style-type: none"> - Funkcjonowanie w grupie - Bycie liderem - Umiejętność budowania grupy - Rozwiązywanie konfliktów 	<ul style="list-style-type: none"> - umiał zdefiniować rolę drużynowego – jako lidera - wiedział, jakie cechy i umiejętności wyróżniają lidera - potrafił określić zadania dla drużynowego budującego drużynę i pracującego z drużyną już istniejącą - wiedział, jakie jest znaczenie konfliktu w grupie - umiał radzić sobie z podstawowymi sytuacjami konfliktowymi 	4
		<ul style="list-style-type: none"> - Motywowanie 	<ul style="list-style-type: none"> - rozumiał potrzebę motywowania - potrafił przeprowadzić rozmowę motywującą - wiedział, z jakich instrumentów metodycznych może skorzystać jako drużynowy w motywowaniu swoich podopiecznych 	3
7.	Bezpieczeństwo	<ul style="list-style-type: none"> - Podstawy prawne działalności drużynowego - Odpowiedzialność drużynowego - Zasady bezpieczeństwa podczas imprez i biwaków 	<ul style="list-style-type: none"> - umiał zachować się podczas wypadku - umiał zorganizować bezpieczne zajęcia dla swoich podopiecznych, przewidzieć potencjalne sytuacje niebezpieczne dla zdrowia oraz życia dzieci i młodzieży - umiał znaleźć przepisy dotyczące organizacji imprez, biwaków, obozu - znał podstawy prawne działalności gromady/drużyny i drużynowego, umiał znaleźć potrzebne mu w tym zakresie informacje - znał konsekwencje odpowiedzialności prawnej za zuchy i harcerzy 	3, 5

8.	Sojusznicy gromady/drużyny	<ul style="list-style-type: none"> - Kontakt z rodzicami i dyrekcjami szkół - pozyskiwanie sojuszników; Ruch Przyjaciół Harcerstwa; promocja drużyny i harcerstwa w środowisku - Znaczenie dobrej promocji dla działalności drużyny - Formy promowania drużyny 	<ul style="list-style-type: none"> - wiedział, gdzie szukać sojuszników w pracy wychowawczej - był świadomy roli rodziców jako najważniejszych partnerów w wychowaniu ich dzieci - potrafił przeprowadzić spotkanie z rodzicami - wiedział, jak pozyskać sojuszników w szkole, na osiedlu, w środowisku działania - rozumiał rolę i znał formy promocji harcerstwa w środowisku lokalnym - znał drogę służbową w kontaktach z sojusznikami 	1,5
9.	Hufiec jako wspólnota	<ul style="list-style-type: none"> - Współtworzenie hufca przez drużynę - Funkcjonowanie w zespole instruktorskim lub wędrowniczym - Namiestnictwo 	<ul style="list-style-type: none"> - wiedział, na czym polega rola drużyny jako zespołu aktywnie uczestniczącego w budowaniu hufca - potrafił współtworzyć hufiec jako wspólnotę instruktorską i wspólnotę drużyn - potrafił współdziałać w grupie instruktorów przy realizacji zadań - wiedział, jakie zespoły instruktorskie mogą mu udzielić wsparcia - znał rolę namiestnictwa 	3
10.	Dokumentacja	<ul style="list-style-type: none"> - Instrukcja gromady zuchowej i drużyny harcerskiej, starszoharcerskiej, wędrowniczej oraz wielopoziomowej - Książka pracy drużyny – prowadzenie książki, rejestr członków, rozkazy, zgody rodziców - Teczka korespondencji drużyny - Dokumentacja finansowo-gospodarcza 	<ul style="list-style-type: none"> - rozumiał zasadność prowadzenia dokumentacji w drużynie - znał zasady i organizację działania gromady i drużyny - potrafił dopełnić formalności związanych z założeniem drużyny - potrafił prowadzić dokumentację drużyny (książkę pracy, teczkę korespondencji oraz kronikę) - potrafił prowadzić dokumentację finansowo-gospodarczą drużyny 	2
11.	Finanse i gospodarka drużyny	<ul style="list-style-type: none"> - Przepisy finansowe dotyczące drużyny - regulamin wydany przez GK, stosowanie przepisów w konkretnym hufcu 	<ul style="list-style-type: none"> - rozumiał przepisy znajdujące się w obowiązujących regulaminach dotyczących działalności finansowej drużyny - potrafił prowadzić finanse drużyny w sposób wymagany w 	4

		<ul style="list-style-type: none"> - Akcje zarobkowe – prawne aspekty, pomysły na akcje zarobkowe dla różnych grup wiekowych - Składka członkowska – znaczenie wychowawcze, sposoby zbierania - Wychowanie gospodarcze 	<p>danym hufcu</p> <ul style="list-style-type: none"> - potrafił znaleźć dla swojej drużyny odpowiedni sposób prowadzenia akcji zarobkowej - potrafił „pracować” ze składką członkowską: określić cel jej zbierania, używać jej jako instrumentu do wychowania gospodarczego w drużynie - potrafił prowadzić w drużynie wychowanie gospodarcze 	
12.	Program ZHP	<p>Programy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Program ZHP „Barwy przyszłości” - Moje ojczyzny <p>Propozycje programowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wykorzystanie propozycji programowych w budowaniu planu pracy drużyny/gromady 	<ul style="list-style-type: none"> - znał główne programy i propozycje programowe ZHP w ostatnich latach - potrafił dostrzec w swoim otoczeniu potrzeby, których realizacja jest zgodna z celami ZHP - znał i potrafił korzystać z propozycji programowych ZHP - umiejętnie dostosowywał treści programów do wieku, potrzeb, oczekiwań swoich podopiecznych 	2
				71,5

Standardy kursu drużynowych zuchowych

Lp.	Treści		Zamierzenia <i>Po kursie drużynowy będzie:</i>	sugerowana liczba godzin
1.	Metodyka zuchowa	- Charakterystyka metodyki zuchowej z uwzględnieniem rozwoju psychofizycznego	- znał <i>Opis metodyki zuchowej</i> - potrafił odnieść specyfikę metodyki zuchowej do rozwoju psychofizycznego	1,5
		- Początki ruchu zuchowego	- znał podstawowe fakty z historii ruchu zuchowego - potrafił powiedzieć, kim byli i czym się zasłużyli dla ruchu zuchowego: Olga Małkowska, Bolesława Zienkiewiczówna, Aleksander Kamiński - potrafił wymienić kilka pozycji z biblioteczki drużynowego gromady zuchowej	1
2.	Podstawy ideowe Prawo i Obietnic Zucha	- Rola Prawa Zuchowego w życiu gromady - Obietnica Zucha jako drogowskazy życia zucha	- umiał stworzyć cykl zbiórek dotyczących Prawa Zucha (w nowo założonej gromadzie „zbiórki pierwszego miesiąca”) - potrafił zmotywować zuchy do przestrzegania Prawa Zucha - znał znaczenie Obietnicy Zucha jako postanowienia zucha - potrafił przeprowadzić zbiórkę – Obietnicę Zucha	2
3.	System małych grup	- Szóstki w pracy gromady	- potrafił stosować podział na szóstki w pracy gromady	0,5
4.	Uczenie w działaniu	- Zabawa w gromadzie zuchowej	- wiedział, na czym polega rola zabawy w gromadzie zuchowej	/patrz formy pracy/
5.	Stale doskonalony i stymulujący program	- Stworzenie planu działania gromady zawierającego i realizującego potrzeby zuchów	- potrafił zaplanować pracę gromady i napisać plan pracy - potrafił zaplanować realizację celów w ramach cykli sprawnościowych	2
		- Programy ZHP w pracy z gromadą	- umiał uwzględnić programy ZHP w planie pracy	
6.	Instrumenty metodyczne	- Sprawności zespołowe	- wiedział, jakie znaczenie odgrywają sprawności zespołowe w rozwoju zucha - potrafił dobrać odpowiednie sprawności dla określonych celów - potrafił ułożyć odpowiedni cykl sprawnościowy lub tematyczny (niesprawnościowy) uwzględniając założone cele wychowawcze	1,5
		- Sprawności indywidualne	- wiedział, jakie znaczenie w rozwoju zucha odgrywają sprawności indywidualne - potrafił dobrać dla każdego zucha odpowiednie zadania sprawności indywidualnych	1

		<ul style="list-style-type: none"> - Gwiazdki zuchowe 	<ul style="list-style-type: none"> - wiedział, jak zmotywować zuchy do zdobywania gwiazdek - potrafił układać zadania dotyczące wymagań gwiazdek dostosowane do potrzeb zucha i realizacji celów wychowawczych gromady - wiedział, jak pracować z zuchem trzeciej gwiazdki - potrafił zorganizować uroczystość przekazania zuchów do drużyny harcerskiej 	2
7.	Działanie gromady	<ul style="list-style-type: none"> - Gromada w hufcu - Demokracja i samorządność w gromadzie – krąg rady - Odpowiedzialność zuchów za działanie gromady – pełnienie funkcji - Nabór do gromady - Problemy w pracy gromady 	<ul style="list-style-type: none"> - potrafił dopełnić formalności związanych z założeniem gromady - znał różne sposoby przeprowadzania naboru do gromady - potrafił pracować z kręgiem rady - potrafił przydzielać funkcje w gromadzie w ramach pracy z szóstkami - potrafił określić i rozwiązać problemy najczęściej występujące w pracy gromady 	2
		Drużynowy gromady zuchowej: <ul style="list-style-type: none"> - grupa rówieśnicza - namiestnictwo zuchowe 	<ul style="list-style-type: none"> - wiedział, jakie zespoły instruktorskie i wędrownicze mogą wesprzeć jego rozwój - potrafił zaplanować swój rozwój jako człowieka (ucznia, studenta, syna, córki, indywidualnej osobowości) 	1,5
8.	Warsztat pracy drużynowego	<ul style="list-style-type: none"> - Biblioteczka – literatura - Formy doskonalące - Internet - Czasopisma 	<ul style="list-style-type: none"> - wiedział, gdzie szukać pomocy w sprawach metodycznych i programowych - umiał wzbogacić swój warsztat pracy korzystając z dostępnych środków 	1
9.	Zuchowe formy pracy	<ul style="list-style-type: none"> - Rodzaje zbiorów zuchowych - Zasady dobrej zbiórki 	<ul style="list-style-type: none"> - wiedział, czym jest zbiórka i czym powinna się charakteryzować, aby być ciekawą dla zuchów - znał rodzaje zbiorów - potrafił wymienić i zastosować zasady dobrej zbiórki - umiał zorganizować zbiórki pojedyncze, uroczyste, okazjonalne 	2
		<ul style="list-style-type: none"> - Zuchowe znaki zwyczajne obrzędy i tajemnice 	<ul style="list-style-type: none"> - znał rolę form pracy w zabawie z zuchami - umiał dostosować odpowiednie formy do rodzaju zbiorów - umiał łączyć formy w całość zbiórki zuchowej - znał przykłady poszczególnych form i potrafił sam je tworzyć 	1

	<p>OGÓLNOZWIĄZKOWE:</p> <ul style="list-style-type: none"> - znał regulamin dotyczący munduru zuchowego - znał elementy musztry zuchowej: krąg parady, krąg przyjaźni, ukłon zuchowy, proszenie o głos <p>GROMADY:</p> <ul style="list-style-type: none"> - znał rolę nazwy gromady w jej życiu i pracy - znał ważne elementy obrzędowości gromady i wiedział jak je tworzyć: totem, kronika, pieczęć, skarbiec, pacholik, bank, piosenka i okrzyk, chusta, lista spraw i obecności <p>UROCZYSTE OBRZĘDY GROMADY:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wiedział, w jaki sposób zorganizować i przeprowadzić uroczystości związane z założeniem gromady, Obietnicą Zucha, przyjęciem nowego zucha, nadaniem sprawności 	1,5
- Gawęda	<ul style="list-style-type: none"> - wiedział, czym powinna się charakteryzować dobra gawęda i jak ją stworzyć - znał ćwiczenia, które pomagają w ciekawym mówieniu - znał rodzaje gawęd (klasyczna, sytuacyjna, rozmowa, wspólne opowiadanie, scenariusz zbiórki, wykład, gawęda gościa gromady) - wiedział, jakie formy wymienne gawędy może wykorzystać (czytanie książki, oglądanie TV albo wideo, slajdy, albumy) 	2
- Zwiad	<ul style="list-style-type: none"> - znał rodzaje zwiadów i wiedział, kiedy je zastosować (element zbiórki, zadanie międzyzbiórkowe, wycieczka) - znał rolę zwiadu w rozwoju zuchów - wiedział, w jaki sposób przygotować zwiad 	1
- Gry i ćwiczenia	<ul style="list-style-type: none"> - wiedział, na czym polegają gry, ćwiczenia i zabawa - znał zasady organizowania i przeprowadzania gier i ćwiczeń - potrafił dostosować gry i ćwiczenia do danej sprawności - znał gry i ćwiczenia istotne dla rozwoju zucha 	2
- Majsterka	<ul style="list-style-type: none"> - znał rolę majsterki w rozwoju zucha - potrafił umiejętnie ją stosować podczas realizacji sprawności zespołowych i cykli niesprawnościowych - znał rodzaje majsterki - wiedział, jak i z czego majsterkować 	2
- Piosenki i płąsy	<ul style="list-style-type: none"> - wiedział, jak nauczyć zuchy piosenki i płąsu - potrafił dobrać piosenki i płąsy odpowiednio do potrzeb sprawności, pojedynczej zbiórki 	2

		- Prace pożyteczne	- znał rolę prac pożytecznych w rozwoju zucha - wiedział, jakie rodzaje prac może wykorzystać na zbiórkach, do zadań międzyzbiórkowych i realizacji sprawności indywidualnych przez zuchy - wiedział, jak zorganizować i zaplanować prace pożyteczne	1
		- Zuchowy teatr	TEATR SAMORODNY: - wiedział, na czym on polega - znał rolę swoją i przybocznych przy jego organizacji ZUCHOWY TEATR: - znał jego zalety - wiedział, jak go przygotować - wiedział, gdzie szukać repertuaru do przedstawienia	2
		- Zabawa tematyczna	- znał rolę zabawy w życiu gromady - wiedział, w jaki sposób ją zorganizować - znał zasady rządzące zabawą tematyczną - znał swoją rolę podczas zabawy tematycznej	3
10.	Kolonia zuchowa	- Rola kolonii zuchowej w pracy gromady zuchowej - Plan pracy kolonii zuchowej - Zasady organizacji kolonii zuchowej	- znał rolę kolonii jako kontynuacji pracy gromady - potrafił ułożyć zajęcia dostosowane do tematyki kolonii zuchowej - znał rolę kolonii w rozwoju zucha - znał zasady organizacji kolonii zuchowych - wiedział, jakich problemów może się spodziewać na kolonii i potrafił je rozwiązać - znał regulaminy i przepisy BHP obowiązujące na kolonii	2
				37,5

Standardy kursu drużynowych harcerskich

Lp.	Treści	Zamierzenia <i>Po kursie drużynowy będzie:</i>	sugerowana liczba godzin
1.	Metodyka harcerska - Charakterystyka metodyki harcerskiej z uwzględnieniem rozwoju psychofizycznego	- znał <i>Opis metodyki harcerskiej</i> - potrafił odnieść specyfikę metodyki harcerskiej do rozwoju psychofizycznego	1,5
2.	Podstawy ideowe Prawa i Przyrzeczenia Harcerskie - Praca z Prawem i Przyrzeczeniem Harcerskim w drużynie harcerskiej - Obrzędowość związana z Przyrzeczeniem Harcerskim	- potrafił świadomie wpleść wartości wynikające z Prawa i Przyrzeczenia Harcerskiego w program pracy drużyny - rozumiał rolę Prawa i Przyrzeczenia Harcerskiego w wychowaniu - umiał zorganizować i przeprowadzić Przyrzeczenie Harcerskie	1,5
3.	System małych grup - System zastępowy w pracy drużyny - Zasady pracy w małych grupach - Praca z zastępowymi	- rozumiał rolę zastępu w wychowaniu - umiał zorganizować pracę drużyny harcerskiej w oparciu o system zastępowy oraz znał korzyści wynikające z niego - umiał pracować z zastępowymi - rozumiał rolę i znał treści kształcenia zastępowych - znał rolę zastępowego w planowaniu pracy zastępu harcerskiego (wiodąca, samodzielna rola)	3
4.	Uczenie w działaniu - Gra - Współzawodnictwo	- znał rolę gry w wychowaniu harcerzy - potrafił zaplanować działania w oparciu o grę - umiał wprowadzić w działania drużyny zasady współzawodnictwa	1
5.	Stale doskonalony i stymulujący program - Zasady planowania pracy w drużynie na podstawie wcześniej określonych celów - Metody oceny realizacji planów - Programy ZHP w pracy drużyny	- umiał zaplanować pracę drużyny i napisać plan pracy - potrafił dobrać zadania programowe do zainteresowań harcerki i harcerzy - potrafił ocenić realizację planu - potrafił uwzględnić programy ZHP w pracy drużyny	2
	- Bohater drużyny oraz bohater szczerpu, hufca, chorągwi	- wiedział, po co i jak prowadzić pracę z bohaterem - umiał dokonać wyboru bohatera drużyny	1
	- Techniki harcerskie	- potrafił uwzględniać techniki harcerskie w planie pracy drużyny	2

6.	Instrumenty metodyczne	- System instrumentów metodycznych	- znał i umiał stosować system instrumentów metodycznych - znał cele i sposoby realizacji próby harcerza - wiedział, jaki instrument realizuje określone cele wychowawcze - potrafił motywować harcerzy do zdobywania stopni, sprawności oraz realizacji zadań zespołowych	1
		- Próba harcerki/harcerza - Stopnie harcerskie (I – ochotniczka/młodzik i II – tropicielka/ wywiadowca)	- potrafił zbudować próbę harcerza (również dla zucha trzeciej gwiazdki) - potrafił opracować (oraz współuczestniczyć w opracowaniu jako opiekun) próbę na stopień harcerski w taki sposób, aby była ona rozwijająca i inspirująca	2
		- Sprawności	- rozumiał rolę sprawności, potrafił budować zadania mające wspomagać realizację sprawności przez członków drużyny, potrafił zmotywować harcerzy do zdobywania sprawności	1
		- Zadania zespołowe	- potrafił zaplanować zadanie zespołowe i pokierować jego realizacją	1
7.	Działanie drużyny	- Rola i zadania rady drużyny - Praca drużynowego z radą drużyny	- znał cele i zasady pracy z radą drużyny i zastępem zastępowych - rozumiał rolę rady drużyny w procesie podejmowania decyzji - znał i rozumiał kompetencje rady drużyny - znał rolę drużynowego w radzie drużyny	1,5
		- Drużyna jako wspólnota - Zadania drużynowego w budowaniu wspólnoty - Współlistnienie różnych grup (zadaniowych, towarzyskich, wsparcia) w drużynie	- wiedział, jakie warunki muszą być spełnione, aby drużyna harcerska była wspólnotą - znał miejsce i zadania drużynowego w budowaniu wspólnoty - wiedział, w jaki sposób określić potrzeby harcerzy w swojej drużynie - potrafił wykorzystać różne grupy (zadaniowe, towarzyskie i wsparcia) istniejące w drużynie do realizacji jej celów - potrafił określić i rozwiązać problemy najczęściej występujące w pracy drużyny	2
		- Działanie drużyny harcerskiej w środowisku lokalnym – inne organizacje, szkoła, gmina, rodzice	- rozumiał znaczenie tworzenia dobrego wizerunku drużyny - rozumiał zalety współpracy ze środowiskiem lokalnym i dostrzegał potrzeby takiego działania - umiał dostrzegać wspólne cele własne i innych grup - umiał współpracować z gminą, szkołą, osiedlem, rodzicami, Kościołem oraz innymi organizacjami	1,5

		<ul style="list-style-type: none"> - Zasady i formy akcji naborowej - Znaczenie współpracy z gromadą zuchową 	<ul style="list-style-type: none"> - potrafił skutecznie i różnorodnie przeprowadzić nabór do drużyny - potrafił uwzględnić w pracy drużyny zadania dla zuchów trzeciej gwiazdki - potrafił zaplanować współpracę z gromadą zuchową 	2
		<ul style="list-style-type: none"> - Miejsce drużyny harcerskiej w szczepie i hufcu 	<ul style="list-style-type: none"> - rozumiał potrzebę współpracy drużyny z innymi drużynami i jednostkami w szczepie oraz na forum hufca - potrafi pracować z harcerzami przygotowującymi się do przejścia do drużyny starszoharcerskiej 	1
8.	Formy pracy	<ul style="list-style-type: none"> - Formy pracy w drużynie harcerskiej 	<ul style="list-style-type: none"> - znał różnorodne formy pracy w drużynie harcerskiej - potrafił dobrać odpowiednie formy pracy do potrzeb i możliwości drużyny - posiadał i poszerzał repertuar form pracy 	4,5
		<ul style="list-style-type: none"> - Zasady dobrej zbiórki 	<ul style="list-style-type: none"> - umiał zaplanować, przeprowadzić zbiórkę drużyny harcerskiej - znał zasady i elementy dobrej zbiórki oraz dostrzegał zalety ich stosowania - umiał sporządzić konspekt zbiórki oraz potrafił go zrealizować i podsumować 	3
9.	Warsztat pracy drużynowego	<ul style="list-style-type: none"> - Biblioteczka – literatura - Czasopisma harcerskie - Internet - Formy doskonalące 	<ul style="list-style-type: none"> - potrafił wzbogacać swój warsztat korzystając z literatury prasy, Internetu oraz różnych form doskonalących (kursy, seminaria, warsztaty...) 	1
10.	Obóz drużyny	<ul style="list-style-type: none"> - Rola obozu w pracy drużyny - Zasady organizacji różnych form wypoczynku - Drużynowy jako organizator obozu - Specyfika pracy na obozie 	<ul style="list-style-type: none"> - potrafił określić cele organizowania akcji letniej i zimowej dla drużyny - znał różne formy akcji letniej i zimowej oraz potrafił je właściwie dobierać do potrzeb swojego środowiska - znał warunki, jakie musi spełnić drużynowy harcerski, aby uzyskać zezwolenie na poprowadzenie akcji letniej lub zimowej dla drużyny - umiał tworzyć program obozu, NAL jako podsumowania śródrocznej pracy drużyny - potrafił pracować z fabułą 	3
11.	Obrzędowość	<ul style="list-style-type: none"> - Rola i zasady tworzenia obrzędowości drużyny harcerskiej 	<ul style="list-style-type: none"> - potrafił stworzyć obrzędowość drużyny zgodną z metodą harcerską - rozumiał znaczenie obrzędowości w pracy drużyny harcerskiej - znał elementy składające się na obrzędowość drużyny - umiał czerpać inspirację do stwarzania obrzędowości w otaczającym go świecie (literatura, film, ważne wydarzenia, kultura) 	2
				38,5

Standardy kursu drużynowych starszoharcerskich

Lp.	Treści		Zamierzenia	sugerowana liczba godzin
			<i>Po kursie drużynowy będzie:</i>	
1.	Metodyka starszoharcerska	<ul style="list-style-type: none"> - Charakterystyka metodyki starszoharcerskiej z uwzględnieniem rozwoju psychofizycznego 	<ul style="list-style-type: none"> - znał <i>Opis metodyki starszoharcerskiej</i> - potrafił odnieść specyfikę metodyki starszoharcerskiej do rozwoju psychofizycznego 	1,5
2.	Podstawy ideowe Prawo i Przyrzeczenie Harcerskie	<ul style="list-style-type: none"> - Praca z Prawem i Przyrzeczeniem Harcerskim w drużynie starszoharcerskiej - Obrzędowość związana z Przyrzeczeniem Harcerskim 	<ul style="list-style-type: none"> - potrafił świadomie wpleść wartości wynikające z Prawa i Przyrzeczenia Harcerskiego w program pracy drużyny - rozumiał rolę Prawa i Przyrzeczenia Harcerskiego w wychowaniu - umiał zorganizować i przeprowadzić Przyrzeczenie Harcerskie 	1,5
3.	System małych grup	<ul style="list-style-type: none"> - System zastępowy w pracy drużyny - Zasady pracy w małych grupach - Praca z zastępowymi 	<ul style="list-style-type: none"> - rozumiał rolę małych grup, w szczególności zastępu w wychowaniu - umiał zorganizować pracę drużyny starszoharcerskiej w oparciu o system zastępowy - umiał pracować z zastępowymi - rozumiał rolę i znał treści kształcenia zastępowych, wiedział, jak przygotować i przeprowadzić kurs zastępowych - znał rolę zastępowego w planowaniu pracy zastępu starszoharcerskiego - rozumiał specyfikę pracy zastępu starszoharcerskiego – rosnący, aktywny udział członków zastępu w przygotowaniu i przeprowadzaniu zbiórek 	3
4.	Uczenie w działaniu	<ul style="list-style-type: none"> - poszukiwanie – główna forma aktywności harcerzy starszych 	<ul style="list-style-type: none"> - będzie potrafił budować projekty umożliwiające poszukiwanie własnych zainteresowań, ideałów, wzorców harcerzy starszych, w oparciu o realne sytuacje 	1,5
5.	Stale doskonalony i stymulujący program	<ul style="list-style-type: none"> - Zasady planowania pracy w drużynie na podstawie wcześniej określonych celów - Programy ZHP w pracy drużyny - Metody oceny realizacji planów 	<ul style="list-style-type: none"> - umiał koordynować planowanie pracy drużyny przez radę drużyny - potrafił napisać plan pracy drużyny - potrafił ocenić realizację planu pracy drużyny - potrafił uwzględnić programy ZHP w pracy drużyny - potrafił uwzględnić projekty realizowane przez harcerki starsze i harcerzy starszych w pracy drużyny 	2

		<ul style="list-style-type: none"> - Zainteresowania - Specjalności w ZHP 	<ul style="list-style-type: none"> - potrafił dobrać zadania programowe do zainteresowań harcerzek i harcerzy, pracować z zainteresowaniami harcerzek i harcerzy zgodnie z metodyką starszoharcerską - potrafił, planując pracę drużyny, wykorzystać ofertę specjalności i inne sposoby rozwoju zainteresowań - pamiętał o możliwości zmienności zainteresowań 	2,5
		<ul style="list-style-type: none"> - Bohater drużyny oraz bohater szczerpu, hufca, chorągwi 	<ul style="list-style-type: none"> - wiedział, po co i jak prowadzić pracę z bohaterem - umiał dokonać wyboru bohatera drużyny 	1
6.	Instrumenty metodyczne	<ul style="list-style-type: none"> - System instrumentów metodycznych 	<ul style="list-style-type: none"> - znał i umiał stosować instrumenty metodyczne - znał cele i sposoby realizacji próby harcerza - wiedział, jakie cele wychowawcze są realizowane przy pomocy poszczególnych instrumentów - będzie potrafił motywować harcerzy starszych do zdobywania stopni, sprawności oraz do realizacji projektów 	1
<ul style="list-style-type: none"> - Próba harcerki/harcerza - Stopnie harcercskie (III: pionierka-odkrywca; IV: samarytanka-ćwik) 		<ul style="list-style-type: none"> - potrafił opracować oraz współuczestniczyć w opracowaniu jako opiekun próbę na stopień starszoharcerski tak, aby zapewniała wszechstronny rozwój 	2	
<ul style="list-style-type: none"> - Sprawności: dwu- i trzygwiazdkowe 		<ul style="list-style-type: none"> - rozumiał zadania sprawności, potrafił budować zadania mające pomagać w realizacji sprawności przez członków drużyny, potrafił zmotywować harcerzy starszych do zdobywania sprawności 	1	
<ul style="list-style-type: none"> - Projekt 		<ul style="list-style-type: none"> - potrafił zainspirować zespoły harcercskie do realizowania projektu oraz przygotować szefów zespołów realizujących projekt - rozumiał wychowawczy charakter procesu realizacji projektu 	2	
7.	Formy pracy	<ul style="list-style-type: none"> - Formy pracy w drużynie starszoharcercskiej 	<ul style="list-style-type: none"> - znał różnorodne formy pracy w drużynie starszoharcercskiej - potrafił dobrać odpowiednie formy pracy do potrzeb i możliwości drużyny - stale poszerzał repertuar form 	2
<ul style="list-style-type: none"> - Zasady dobrej zbiórki 		<ul style="list-style-type: none"> - umiał zaplanować, przeprowadzić zbiórkę drużyny starszoharcercskiej - znał zasady i elementy dobrej zbiórki, oraz dostrzegł zalety ich stosowania - umiał sporządzić konspekt zbiórki oraz potrafił go zrealizować i podsumować 	3	

8.	Działanie drużyny	<ul style="list-style-type: none"> - Rola drużynowego drużyny starszoharcerskiej - Rola i zadania rady drużyny - Praca drużynowego z radą drużyny 	<ul style="list-style-type: none"> - znał podstawy delegowania obowiązków - znał cele i zasady pracy z radą drużyny i zastępem zastępowych - rozumiał rolę rady drużyny w procesie podejmowania decyzji - znał i rozumiał kompetencje rady drużyny - znał rolę drużynowego w drużynie i radzie drużyny 	2
		<ul style="list-style-type: none"> - Drużyna jako wspólnota - Zadania drużynowego w budowaniu wspólnoty - Współlistnienie różnych grup (zadaniowych, towarzyskich, wsparcia) w drużynie 	<ul style="list-style-type: none"> - Wiedział, jakie warunki muszą być spełnione, aby drużyna starszoharcerska była wspólnotą - znał miejsce i zadania drużynowego w budowaniu wspólnoty - wiedział, w jaki sposób określić potrzeby harcerzy w swojej drużynie - potrafił wykorzystać różne grupy (zadaniowe, towarzyskie i wsparcia) istniejące w drużynie do realizacji jej celów - potrafił określić i rozwiązać problemy najczęściej występujące w pracy drużyny 	3
		<ul style="list-style-type: none"> - Zasady i formy akcji naborowej 	<ul style="list-style-type: none"> - znał różnorodne formy prowadzenia akcji naborowej - potrafił nawiązać współpracę z drużyną harcerską, znał różne formy współpracy 	1
		<ul style="list-style-type: none"> - Działanie drużyny starszoharcerskiej w środowisku lokalnym – inne organizacje, szkoła, gmina, rodzice 	<ul style="list-style-type: none"> - umiał współpracować z rodzicami harcerki i harcerzy - rozumiał znaczenie tworzenia dobrego wizerunku drużyny - rozumiał zalety współpracy z środowiskiem lokalnym i dostrzegał potrzeby takiego działania - umiał dostrzegać wspólne cele własne i innych grup - umiał współpracować z gminą, szkołą, osiedlem, rodzicami, Kościołem, z innymi organizacjami 	1,5
		<ul style="list-style-type: none"> - Miejsce drużyny starszoharcerskiej w szczepie i hufcu 	<ul style="list-style-type: none"> - rozumiał potrzebę współpracy drużyny z innymi drużynami i jednostkami w szczepie oraz na forum hufca - potrafił pracować z harcerzami przygotowującymi się do przejścia do drużyny wędrowniczej 	1
9.	Warsztat pracy drużynowego	<ul style="list-style-type: none"> - Biblioteczka – literatura - Czasopisma harcerskie - Internet - Formy doskonalące 	<ul style="list-style-type: none"> - potrafił wzbogacać swój warsztat korzystając z literatury prasy, Internetu i różnych form doskonalących (kursy, seminaria, warsztaty...) 	1

10.	Obóz drużyny	<ul style="list-style-type: none"> - Rola obozu w pracy drużyny - Zasady organizacji różnych form wypoczynku - Przepisy prawne dot. organizacji obozu - Specyfika pracy na obozie - Obóz tematyczny i obóz zagraniczny jako szczególne formy działania 	<ul style="list-style-type: none"> - potrafił określić cele organizowania akcji letniej i zimowej dla drużyny - znał różne formy akcji letniej i zimowej oraz potrafił je właściwie dobierać do potrzeb swojego środowiska - znał warunki, jakie musi spełnić drużynowy harcerski, aby uzyskać zezwolenie na poprowadzenie akcji letniej lub zimowej dla drużyny - umiał stworzyć program obozu, NAL jako podsumowanie śródrocznej pracy drużyny - wiedział, gdzie szukać pomocy w organizacji obozu tematycznego/ zagranicznego - rozumiał szczególne aspekty związane z organizacją obozu tematycznego i zagranicznego 	3
11.	Obrzędowość	<ul style="list-style-type: none"> - Rola i zasady tworzenia obrzędowości drużyny starszoharcerskiej 	<ul style="list-style-type: none"> - potrafił stworzyć obrzędowość drużyny zgodną z metodą starszoharcerską - rozumiał znaczenie obrzędowości w pracy drużyny starszoharcerskiej - znał elementy składające się na obrzędowość drużyny - umiał czerpać inspiracje do stwarzania obrzędowości w otaczającym go świecie (literatura, film, ważne wydarzenia, kultura) 	2
				38,5

Standardy kursu drużynowych wędrowniczych

Lp.	Treści		Zamierzenia <i>Po kursie drużynowy będzie:</i>	sugerowana liczba godzin
1.	Metodyka wędrownicza	<ul style="list-style-type: none"> - Charakterystyka metodyki wędrowniczej z uwzględnieniem rozwoju psychofizycznego 	<ul style="list-style-type: none"> - znał <i>Opis metodyki wędrowniczej</i> - potrafił odnieść specyfikę metodyki wędrowniczej do rozwoju psychofizycznego 	1,5
2.	Podstawy ideowe – Prawo i Przyrzeczenie Harcerskie	<ul style="list-style-type: none"> - Praca z Prawem i Przyrzeczeniem Harcerskim - Idea wędrownicza - Kodeks wędrowniczy - Symbolika „wędrowniczej watry” 	<ul style="list-style-type: none"> - potrafił świadomie wpleść wartości wynikające z Prawa i Przyrzeczenia Harcerskiego w program pracy drużyny - rozumiał rolę Prawa i Przyrzeczenia Harcerskiego w wychowaniu - umiał zorganizować i przeprowadzić Przyrzeczenie Harcerskie - znał ideę wędrowniczą i jej genezę, potrafił zastosować ją w pracy zespołu wędrowniczego - rozumiał zapisy Kodeksu wędrowniczego - znał symbolikę „Wędrowniczej Watry” 	2
3.	Uczenie w działaniu	<ul style="list-style-type: none"> - Znaczenie służby w pracy wędrowniczej - Wyczyn – jako cecha charakterystyczna pracy zespołów wędrowniczych - Znaczenie samorządności dla funkcjonowania zespołów wędrowniczych 	<ul style="list-style-type: none"> - rozumiał znaczenie służby, wyczynu i samorządności w pracy zespołów wędrowniczych 	1,5
4.	System małych grup	<ul style="list-style-type: none"> - Zastępy wędrownicze – kiedy działać zastępami, rola zastępowych, funkcjonowanie zastępu - Patrole – grupy zadaniowe, kiedy korzystać z grup zadaniowych, jak je tworzyć - Drużyna wędrownicza jako mała grupa 	<ul style="list-style-type: none"> - potrafił zastosować system małych grup w swojej drużynie - wiedział, jak działa system zastępów wędrowniczych i patroli zadaniowych 	1,5

5.	Stale doskonalony i stymulujący program	<ul style="list-style-type: none"> - Tworzenie programu działania drużyny - Specjalizacje wędrowników, specjalności, kierunki pracy wędrowniczej (PHS z 1994 r.), służba w programie działania zespołu wędrowniczego, korzystanie z propozycji programowych harcerek i harcerzy - Planowanie pracy drużyny – jak stworzyć plan pracy w drużynie wędrowniczej, rola rady drużyny, samorealizacja członków drużyny, ocena realizacji programu 	<ul style="list-style-type: none"> - potrafił przy tworzeniu programu pracy drużyny wykorzystać: specjalności i specjalizacje, PHS, propozycje harcerek i harcerzy, programy ZHP - umiał wprowadzić elementy służby do programu pracy drużyny - potrafił do planowania pracy włączyć wszystkich członków drużyny - potrafił ocenić realizację planu 	3
6.	Instrumenty metodyczne	<ul style="list-style-type: none"> - Próba wędrownicza (próba harcerki/harcerza) - Stopnie harcerek i harcerzy (wędrownicze – HO i HR) – budowanie prób przez wędrowników, opieka nad próbami, kapituły stopni 	<ul style="list-style-type: none"> - potrafił przeprowadzić próbę wędrowniczą - umiał wesprzeć budowanie prób na stopnie HO i HR 	4
		<ul style="list-style-type: none"> - Sprawności mistrzowskie, odznaki, uprawnienia 	<ul style="list-style-type: none"> - potrafił zmotywować wędrowników do zdobywania uprawnień, odznak i sprawności mistrzowskich 	1
		<ul style="list-style-type: none"> - Znaki służb – sporządzanie planu próby, ocena realizacji próby 	<ul style="list-style-type: none"> - potrafił pokierować zespołem zdobywającym znak służby 	1
7.	Działanie drużyny	<ul style="list-style-type: none"> Jak założyć drużynę? - Instrukcja działania drużyny wędrowniczej - Niezbędne formalności – okres próbny 	<ul style="list-style-type: none"> - znał instrukcję dotyczącą działania drużyny wędrowniczej - potrafił dopełnić formalności związanych z założeniem drużyny 	1,5

		<ul style="list-style-type: none"> - Demokracja i samorządność w zespole wędrowniczym – funkcjonowanie rady drużyny, konstytucja drużyny, rola drużynowego, współodpowiedzialność wędrowników za drużynę – pełnienie funkcji - problemy w pracy drużyny 	<ul style="list-style-type: none"> - umiał kierować samorządnym zespołem wędrowniczym - znał swoją rolę w drużynie - potrafił pokierować tworzeniem konstytucji drużyny - potrafił określić i rozwiązać problemy najczęściej występujące w pracy drużyny 	3,5
		<ul style="list-style-type: none"> - Miejsce drużyny wędrowniczej w szczepie i hufcu 	<ul style="list-style-type: none"> - rozumiał, na czym polega rola drużyny wędrowniczej we wspólnocie hufcowej - rozumiał potrzebę współpracy drużyny z innymi drużynami i jednostkami w szczepie oraz na forum hufca 	1
8.	Warsztat pracy drużynowego	<ul style="list-style-type: none"> - Biblioteczka – literatura - Czasopisma harcerskie - Internet - Formy doskonalące 	<ul style="list-style-type: none"> - potrafił wzbogacać swój warsztat korzystając z literatury prasy, Internetu i różnych form doskonalących (kursy, seminaria, warsztaty...) 	1
9.	Formy pracy drużyny wędrowniczej	<ul style="list-style-type: none"> - Wędrówka - Zbiórki drużyny - Formy dyskusyjne - Formy doskonalące - Gry strategiczne i negocjacyjne 	<ul style="list-style-type: none"> - potrafił wykorzystać wędrówkę do pracy z drużyną - umiał przeprowadzić dobrą zbiórkę drużyny - potrafił stosować różne formy pracy z wędrownikami 	3
10.	Obóz drużyny	<ul style="list-style-type: none"> - Zasady organizacji obozu drużyny - budowanie programu obozu, obóz jako podsumowanie śródrocznej pracy drużyny, finansowanie obozu, ABC przepisów obozowych - Specyficzne dla wędrowników formy obozów – obóz wędrowny, zagraniczny, specjalnościowy 	<ul style="list-style-type: none"> - wiedział, jak zorganizować obóz drużyny - potrafił wykorzystać obóz do podsumowania śródrocznej pracy drużyny - potrafił stosować różnorodne formuły obozu: wędrowny, zagraniczny specjalnościowy... 	3
11.	Obrzędowość	<ul style="list-style-type: none"> - Budowanie obrzędowości w drużynie – czerpanie z tradycji harcerskiej, elementy obrzędowości - Nazwa i bohater drużyny – wybór nazwy i bohatera, kampania bohater, śródroczna praca z bohaterem 	<ul style="list-style-type: none"> - rozumiał potrzebę kultywowania tradycji i obrzędowości - potrafił budować obrzędowość drużyny czerpiąc z tradycji harcerskiej - potrafił pracować z nazwą i bohaterem drużyny 	2
30,5				

